

LINDÅS KOMMUNE

Lindås sjøsluser – strategidiskusjon
Formannskapet 28. mars 2019
Sak 26/19

Agenda

- Litt historikk
- Indre farleia
- Status – kva har skjedd dei siste åra?
- Vedlikehaldsplan
- Kortsiktige tiltak (2019)
- Ambisjonar på lang sikt (Alver)
- Diskusjon

Litt historikk

- Lindås sjøsluser er ein av to sjøsluser i landet, og den einaste som ligger i eit tilnærma opphavelig miljø.
- Anlegget var eit viktig samferdselspolitisk tiltak. Det kom på plass for å få dei nymotens dampbåtane inn til kommunesenteret Lindås.
- Anlegget vart bygd av (og er framleis eigd av) Kystverket, med kommunen som ansvarleg for drift og vedlikehald.
- Grunneigar fekk den gong eit beløp som kompensasjon for at arealet vart nytta som samferdselsknutepunkt. Grunnen er framleis i privat eige.
- Slusene var i dagleg drift fram til 1964, då veg tok over for sjø i samferdselssamanheng.
- I 1981 sette Lindås kommune ned ei arbeidsgruppe for å vurdere restaurering av slusene. Konklusjonen derfra var at restaurering ville koste om lag 3 mill kr, og at årleg vedlikehald ville koste kr 150.000.
- I 1999 vedtok kommunestyret at slusene skulle restaurerast. Det blei etablert et prosjektgruppe saman med Kystverket, Hordaland fylkeskommune og Bergen og omland havnevesen som aktive prosjektdeltakarar. Prosjektet «Den indre farleia» blei etablert.

Bilete 21. Biletet viser byggjearbeida for Lindås sjøsluser. Vi ser at byggegropa er sprengt ned i Mølleholmen og sjøen er demt ute. Den eine doble sluseporten er i ferd med å komme på plass. Steinblokker til murararbeidet er på plass. Molna gard i bakgrunnen. Fotoet er henta i Riksarkivet.

Den indre farleia - prosjekt

Mål: Fremje kunnskap om samferdsle og samfunnsutvikling, og revitalisere leia m.o.t. nytte- og turisttrafikk

Prosjektperiode: 1999 - 2008

Delprosjekt:

1. Restaurerings-, forvaltnings- og utviklingsplan
 - Planverk ferdig (Asplan Viak)
 - Vedtak i alle kommunane langs leia om å følge hovudprinsippa i planverket, og innarbeide dette i anna planverk (gjort)
2. Kunnskapssamling
 - farleihefte og farleibok ferdig
 - Undervisningsopplegg grunnskule/vidaregåande ugjort
 - Stort engasjement og entusiasme frå ulike fagkretsar innan universitet og høgskule
3. Lindås sjøsluser
 - Restaurering av teknisk anlegg (gjort)
 - Reguleringsplan (ikkje gjort)
 - Vedlikeholdsplan og HMS (under arbeid)
 - Langsiktig strategi (oppstart no?)

Resultat for farleiaprojektet

- Delmåla om planverk og kunnskapsinnsamling ferdig.
- 75 % av restaurering av sluseanlegget var ferdig, men vart ferdigstilt etter et større tilskott frå Kystverket.
- Lindås kommune ga prosjektet om lag 1,5 mill. kr. over ei 8-årsperiode. Totalt hadde prosjektet nytta kr. 12,7 mill. kr. Det meste gikk til restaureringsarbeidet.

Status – kva har skjedd dei siste åra?

- Det tekniske anlegget vart ferdig restaurert og sett på plass av Dåfjorden Slipp AS i 2013.
- Grunna problem med grus i kammeret har dei ikkje vore i bruk etter den tid.
- Det meste av grusen blei fjerna i 2018 (Vedlikeholdsmidler frå Staten)
- Det er behov for finrensking (antatt kostnad på kr 40.000 – kr 80.000). Kystverket og Fylkeskommunen kan bidra ved søknad.
- Sommar 2018 blei det sett opp ei innlånt flytebrygge i to mnd (utan søknadsplikt) for å sikre tilgang til anlegget frå sjø.
- Sluselaget har signalisert at dette ikkje var ei god løysing. Det var vanskelig for enkelte brukarar (eks. kajakkpadlarar) å kome i land med ei slik løysing.
- Betre tilkomst frå sjø vil krevje andre løysingar som truleg vil vere søknadspliktig.
- Tilkost frå land må i dag gå over privat eigedom.

Vedlikehaldsplan

- Det er behov for å vedlikehalde portar (8) og anlegg etter ein plan
- Må løfte opp portblad for å ta endeleg stilling til framtidige vedlikehaldsintervall.
- Lekter må nyttast i dette arbeidet (Ca 2,5 mill)
- Vi bør utarbeide ein langsiktig vedlikehaldsplan (I samarbeid med Dåfjorden verft)
- Anslagsvis kostnad på kr 5 mill på 10 år – kr 500.000 per år
- Arbeide med finansiering – Kystverket og HFK kan dele kostnader etter søknad
- Vedlikehaldsplan og lekter ut på anbod.
- Sluselaget er innstilt å delta på dugnad

Kortsiktige tiltak - 2019

- Fjerning av grus bør kunne skje i 2019, og kostar anslagsvis mellom kr 40.000 og kr 80.000
- Avklare finansiering
- Midlertidig tilkomst frå sjø i sommar er utfordrande, men er mulig å sjå vidare på.
- Støtte til Sluselaget for mindre vedlikehaldsarbeid (Avklare HMS-ansvar)
- Skilting av området – i samarbeid med Fylkeskommunen.

Kva ambisjonar har vi for utvikling av Lindås sjøsluser?

- Korleis skal vi utvikle området? Kva skal det nyttast til?
 - Minimum en vedlikehaldsplan?
 - Reisemål og oppleving?
- Kven skal bidra i utviklinga?
 - Kommunen si rolle?
 - Slusevener si rolle?
 - Kystverket, Fylkeskommune, Reiselivslag, andre?
- Korleis skal vi finansiere utviklinga?

Reisemål - områdeutvikling

- Utvikle eit besøks- og opplevingsssenter med tilgang frå sjø og land
- Reisemål på strekninga Bergen - Fensfjorden
 - Natur- og kulturhistoriske opplevingar
 - Gode fortellingar og visningspunkt for m.a.
 - Geologi og istid (t.d. bergensforkastningane og fjordlandskapet)
 - Steinaldertida (t.d. Fosnstraumen – landet sitt første pressområde for 8000 år sidan)
 - Vikingtida (t.d. gravhaugane)
 - Dampbåttida (samferdslehistoria)
 - Den moderne tid (merkesystem før og no)
 - Det maritime kulturlandskapet (skipsvrak etter handel og sjøfart)
 - Det marine liv (t.d. Periphylla Periphylla, sildestammer og sildespråk)
 - By og land (motsetningar, samspel og utvikling – jf. Hansa-tid, byskit, ...)
- Biosfæreområdet i Nordhordland

Moglege langsiktige tiltak

- Ambisjonane bør inn i strategiske planar i Alver (Samfunnsdel og strategisk næringsplan)
- Vi må avklare vedlikehaldsplan med finansiering
- Reguleringsplan for området (Planstrategi Alver)
- Alternativ trasé: Sluseanlegget er laga for å stå stengt når det ikkje er i aktiv bruk (jf. grusproblemet) For å nytte anlegget som oppleving, vil det vere ønskeleg å lage alternativ trasé for småbåtar. Kystverket har vurdert dette. Slik trasé vil gjere at slusing kan skje når det passar. Utan alternativ trasé vil slusing måtte starte på straumstille og halde fram i minimum 6 timar til neste straumstille.
- Kystverket eig anlegg, men har ikkje økonomiske midlar. Kan utarbeide ein overordna forvaltningsplan for området.
- Fylkeskommunen tar ansvar for skilt/informasjon – er i gang med dette.

Diskusjon

- Korleis skal vi utvikle området? Kva skal det nyttast til?
 - Minimum en vedlikehalsplan?
 - Reisemål og oppleving?
- Kven skal bidra i utviklinga?
 - Kommunen si rolle?
 - Slusevener si rolle?
 - Kystverket, Fylkeskommune, Reiselivslag, andre?
- Korleis skal vi finansiere utviklinga?

Infrastrukturfond

Retningslinjer for infrastrukturfondet:

- 1) Skal bidra til å utvikle fysisk samfunnsinfrastruktur i Lindås kommune som har høg og kollektiv samfunnsnytte.
- 2) Innsatsområder:
 - Samferdsel (Gang- og sykkelveg, friområder, leikeareal, grønstruktur, bane, hamn/kai, energi, breiband, mobil, telekommunikasjon)
 - Tilrettelegging for næringsutvikling
 - Tilrettelegging for bustadutbygging
- 3) Midlane kan nyttast til direkte investering, utgreiingsarbeid, prosjektering, planlegging og tilretteleggingsarbeid. Midlane kan også nyttast som eigenandel i andre infrastrukturprosjekt.
- 4) Midlane kan nyttast som finansiering av kommunen sin infrastrukturkostnad i utbyggingsavtalar
- 5) Midlane skal ikkje gå til drift og vedlikehald.
- 6) Midlane skal nyttast til prioriterte prosjekt som ikkje blir finansiert med andre kommunale midlar, til dømes gjennom investeringsbudsjettet.
- 7) Fondet skal administrerast og disponerast av Lindås kommune, med formannskapet som fondstyre.